

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ МУЛТИЛАТЕРАЛНОГ СПОРАЗУМА О КОМЕРЦИЈАЛНИМ ПРАВИМА У ВАНРЕДНОМ ВАЗДУШНОМ АВИО-ПРЕВОЗУ У ЕВРОПИ

Члан 1.

Потврђује се Мултилатерални споразум о комерцијалним правима у ванредном авио-превозу у Европи, сачињен у Паризу 30. априла 1956. године, у оригиналу на енглеском, француском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Мултилатералног споразума о комерцијалним правима у ванредном авио-превозу у Европи у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

**MULTILATERAL AGREEMENT
on Commercial Rights of
Non-Scheduled Air Services in Europe**

THE UNDERSIGNED GOVERNMENTS,

CONSIDERING that it is the policy of each of the States parties to the Agreement that aircraft engaged in nonscheduled commercial flights within Europe which do not harm their scheduled services may be freely admitted to their territories for the purpose of taking on or discharging traffic,

CONSIDERING that the treatment provided by the provisions of the first paragraph of Article 5 of the Convention on International Civil Aviation drawn up at Chicago on 7 December 1944 (hereinafter called "the Convention") - which applies to the international movements of private and commercial aircraft engaged in nonscheduled operations on flights into or in transit non-stop across the territories of the States parties to that Convention and to stops therein for non-traffic purposes - is satisfactory, and

DESIRING to arrive at further agreement as to the right of their respective commercial aircraft to take on and discharge passengers, cargo or mail on international flights for remuneration or hire on other than international scheduled services, as provided in the second paragraph of Article 5 of the Convention,

HAVE CONCLUDED this Agreement to that end.

Article 1

This Agreement applies to any civil aircraft

- (a) registered in a State member of the European Civil Aviation Conference, and
- (b) operated by a national of one of the Contracting States duly authorized by the competent national authority of that State, when engaged in international flights for remuneration or hire, on other than scheduled international air services, in the territories covered by this Agreement as provided in Article 11.

Article 2

(1) The Contracting States agree to admit the aircraft referred to in Article 1 of this Agreement freely to their respective territories for the purpose of taking on or discharging traffic without the imposition of the "regulations, conditions or limitations" provided for in the second paragraph of Article 5 of the Convention, where such aircraft are engaged in:

- (a) flights for the purpose of meeting humanitarian or emergency needs;
- (b) taxi-class passenger flights of occasional character on request, provided that the aircraft does not have a seating capacity of more than six passengers and provided that the destination is chosen by the hirer or hirers and no part of the capacity of the aircraft is resold to the public;
- (c) flights on which the entire space is hired by a single person (individual, firm, corporation or institution) for the carriage of his or its staff or merchandise, provided that no part of such space is resold;
- (d) single flights, no operator or group of operators being entitled under this subparagraph to more than one flight per month between the same two traffic centres for all aircraft available to him.

(2) The same treatment shall be accorded to aircraft engaged in either of the following activities:

- (a) the transport of freight exclusively;
- (b) the transport of passengers between regions which have no reasonably direct connection by scheduled air services;

provided that any Contracting State may require the abandonment of the activities specified in this paragraph if it deems that these are harmful to the interests of its scheduled air services operating in the territories to which this Agreement applies; any Contracting State may require full information as to the nature and extent of any such activities that have been or are being conducted; and further provided that, in respect of the activity referred to in sub-paragraph (b) of this paragraph, any Contracting State may determine freely the extent of the regions (including the airport or airports comprised), may modify such determination at any time, and may determine whether such regions have reasonably direct connections by scheduled air services.

Article 3

The Contracting States Further agree that in cases, other than those covered by Article 2, where they require compliance with regulations, conditions or limitations for the non-scheduled flights referred to in the second paragraph of Article 5 of the Convention, the terms of such regulations, conditions or limitations will be laid down by each Contracting State in published regulations, which shall indicate:

- (a) the time by which the required information (with a request for prior permission if one is required) must be submitted; this shall not be more than two full business days in the case of a single flight or of a series of not more than four flights; longer periods may be specified for more extensive series of flights;
- (b) the aviation authority of the Contracting State to which such information (with the request if one is required) may be made direct, without passing through diplomatic channels;
- (c) the information to be furnished, which, in the case of permission for a single flight or of a series of not more than four flights, shall not exceed:
 - (1) name of operating company;
 - (2) type of aircraft and registration marks;
 - (3) date and estimated time of arrival at and departure from the territory of the Contracting State;
 - (4) the itinerary of the aircraft;
 - (5) the purpose of the flight, the number of passengers and the nature and amount of freight to be taken on or put down.

Article 4

(1) If any dispute arises between Contracting States relating to the interpretation or application of the present Agreement, they shall in the first place endeavor to settle it by negotiation between themselves.

(2) (a) If they fail to reach a settlement they may agree to refer the dispute for decision to an arbitral tribunal or arbitrator.

(b) If they do not agree on a settlement by arbitration within one month after one State has informed the other State of its intention to appeal to such an arbitral authority, or if they cannot within an additional three months after having agreed to

refer the dispute to arbitration reach agreement as to the composition of the arbitral tribunal or the person of the arbitrator, any Contracting State concerned may refer the dispute to the Council of the International Civil Aviation Organization for decision: No member of the Council shall vote in the consideration by the Council of any dispute to which it is a party. If said Council declares itself unwilling to entertain the dispute, any Contracting State concerned may refer it to the International Court of Justice

(3) The Contracting States undertake to comply with any decision given under paragraph (2) of this Article.

(4) If and so long as any Contracting State fails to comply with a decision given under paragraph (2) of this Article, the other Contracting States may limit, withhold or revoke any rights granted to it by virtue of the present Agreement.

Article 5

(1) This Agreement shall be open to signature by States members of the European Civil Aviation Conference.

(2) It shall be subject to ratification by the signatory States.

(3) The instruments of ratification shall be deposited with the International Civil Aviation Organization

Article 6

(1) As soon as two of the signatory States have deposited their instruments of ratification of this Agreement, it shall enter into force between them three months after the date of the deposit of the second instrument of ratification. It shall enter into force, for each State, which deposits its instrument of ratification after that date, three months after the deposit of such instrument of ratification.

(2) As soon as this Agreement enters into force it shall be registered with the United Nations by the Secretary General of the International Civil Aviation.

Article 7

(1) This Agreement shall remain open for signature for six months after it has entered into force. Thereafter, it shall be open for adherence by any non-signatory State member of the European Civil Aviation Conference.

(2) The adherence of any State shall be effected by the deposit of an instrument of adherence with the International Civil Aviation Organization and shall take effect three months after the date of the deposit.

Article 8

(1) Any Contracting State may denounce this Agreement, by notification of denunciation to the President of the European Civil Aviation Conference and to the International Civil Aviation Organization.

(2) Denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the International Civil Aviation Organization of the notification of the denunciation.

Article 9

(1) The Secretary General of the International Civil Aviation Organization shall give notice to the President and all States members of the European Civil Aviation Conference:

(a) of the deposit of any instrument of ratification or adherence and the date thereof, within thirty days from the date of the deposit, and

(b) of the receipt of any denunciation and the date thereof, within thirty days from the date of the receipt.

(2) The Secretary General of the International Civil Aviation Organization shall also notify the President and the States members of the European Civil Aviation Conference of the date on which the Agreement will enter into force in accordance with paragraph (1) of Article 6.

Article 10

(1) Not less than twenty-five percent (25 %) of the Contracting States shall be entitled, by request addressed to the International Civil Aviation Organization given not earlier than twelve (12) months after the entry into force of this Agreement, to call for a meeting of Contracting States in order to consider any amendments which it may be proposed to make to the Agreement. Such meeting shall be convened by the International Civil Aviation Organization, in consultation with the President of the European Civil Aviation Conference, on not less than three months' notice to the Contracting States.

(2) Any proposed amendment to the Agreement must be approved at the meeting aforesaid by a majority of all the Contracting States, two-thirds of the Contracting States being necessary to constitute a quorum.

(3) The amendment shall enter into force in respect of States which have ratified such amendment when it has been ratified by the number of Contracting States specified by the meeting aforesaid, and at the time specified by said meeting.

Article 11

This Agreement shall apply to all the metropolitan territories of the Contracting States, with the exception of outlying islands in the Atlantic Ocean and islands with semi-independent status in respect of which any Contracting State, at the time of the deposit of its instrument of ratification or adherence, may declare that its acceptance of this Agreement does not apply.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, has affixed their signatures on behalf of their respective Governments.

DONE at Paris, on the thirtieth day of the month of April of the year one thousand nine hundred and fifty-six, in duplicate in three texts, in the English, French and Spanish languages, each of which shall be of equal authenticity. This Agreement shall be deposited with the International Civil Aviation Organization, which shall send certified copies thereof to all its Member States.

МУЛТИЛАТЕРАЛНИ СПОРАЗУМ
о комерцијалним правима у
ванредном авио-превозу у Европи

Доле потписане владе,

БУДУЋИ да је политика свих држава потписница споразума да ваздухоплови којима се обављају ванредни, комерцијални летови на подручју Европе, а који не наносе штету њиховом редовном авио-превозу, имају слободан приступ територијама тих држава у циљу укрцавања, односно искрцавања путника и робе, односно поште,

БУДУЋИ да је поступање сходно одредбама члана 5. став један Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству, сачињене у Чикагу 7. децембра 1944. године (у даљем тексту „конвенција”) - који се односи на међународна кретања приватних и комерцијалних ваздухоплова који обављају ванредни авио-превоз за територије држава потписница конвенције, односно који су у транзиту без заустављања преко територија држава потписница конвенције и на заустављање на територији држава потписница у некомерцијалне сврхе - задовољавајуће и

У ЦИЉУ постизања додатног споразума о питањима остваривања права да се на одговарајућим комерцијалним ваздухопловима врши укрцавање и искрцавање путника, робе, односно поште за накнаду, односно у закуп на међународним летовима, у авио-превозу који не представља међународни редован авио-превоз, како је предвиђено чланом 5. став два конвенције,

Закључују овај споразум у том циљу.

Члан 1.

Овај споразум се односи на све цивилне ваздухоплове

(а) регистроване у држави чланици Европске конференције цивилног ваздухопловства, и

(б) којима саобраћај обавља држављанин једне од држава уговорница, прописно овлашћен од надлежних органа те државе, када обављају међународне летове за накнаду или у закуп, који не представљају редован међународни авио-превоз, на територијама обухваћеним овим споразумом, како је предвиђено чланом 11.

Члан 2.

(1) Државе уговорнице су сагласне да ваздухопловима из члана 1. овог споразума омогуће слободан приступ на њихове територије за потребе укрцавања, односно искрцавања путника, робе или поште без наметања „прописа, услова, односно ограничења“ предвиђених чланом 5. став два конвенције, у случају када ти ваздухоплови:

(а) обављају летове у хуманитарне сврхе, односно летове који се обављају у хитним случајевима;

(б) обављају, повремено и на захтев, превоз путника „такси-летовима“ под условом да дотични ваздухоплов има такву конфигурацију седишта да може да прими највише шест путника и под условом да одабир одредишта врши закупопримац, односно закупопримци, и да се не врши препродаја широј јавности нити једног дела капацитета ваздухоплова;

(в) обављају летове на којима је целокупан простор у закуп узело једно лице (појединац, предузеће, корпорација, односно институција) ради превоза свог особља, односно своје робе, под условом да није извршена препродаја ниједног дела тог простора;

(г) обављају појединачне летове, под условом да оператер, односно групе оператера који остварују право сходно овом ставу не обављају више од једног лета месечно између два истоветна саобраћајна центра свим ваздухопловима који су му на располагању.

(2) На исти начин ће се поступати са ваздухопловима који се користе за једну од следећих делатности:

(а) искључиво за превоз робе;

(б) превоз путника између региона који немају одговарајућу непосредну везу коришћењем редовног авио-превоза;

под условом да свака држава уговорница може захтевати да се одустане од обављања делатности наведених у овом ставу ако сматра да су штетне по интересе редовног авио-превоза који се обавља на територијама на које се овај споразум примењује; свака држава уговорница може захтевати достављање потпунијих информација о врсти и обиму таквих делатности које су се обављале или се обављају; и

када су у питању делатности из тачке (б) овог става, под условом да свака држава уговорница може слободно да одреди обим региона (укључујући аеродром, односно аеродроме у саставу тог региона), може да у било ком тренутку измени обим региона и да утврди да ли ови региони имају одговарајуће непосредне везе путем редовног авио-превоза.

Члан 3.

Изузетно од случајева наведених у члану 2, државе уговорнице су такође сагласне да у случајевима када је за обављање ванредних летова из члана 5. став два конвенције неопходно поштовање њихових прописа, услова, односно ограничења, одредбе тих прописа, услова, односно ограничења утврђује свака држава уговорница у објављеним прописима, у којима се наводи:

(а) рок до кога се тражена информација (са захтевом за издавање претходне дозволе, ако се нађе за сходно) подноси; тај рок не сме бити дужи од два пуна радна дана у случају једног лета, односно серије од највише четири лета; тај рок може бити и дужи за већу серију летова;

(б) надлежни орган за ваздушни саобраћај државе уговорнице којој се тражена информација може доставити директно (уз захтев, ако је неопходан), без достављања путем дипломатских канала;

(в) информација коју је потребно доставити, у случају прибављања дозволе за појединачан лет, односно серију од највише четири лета, а која обухвата:

(1) назив оператера;

(2) тип ваздухоплова и регистарске ознаке;

(3) датум и процењено време полетања са територије државе уговорнице, односно слетања на територију државе уговорнице;

(4) план лета ваздухоплова;

(5) намена лета, број путника, врста и количина терета који се утовара односно истовара.

Члан 4.

(1) У случају спора између држава уговорница по питању тумачења, односно примене овог споразума, државе уговорнице на првом месту настоје да дођу до решења путем преговора.

(2) (а) Ако се не дође до решења, државе уговорнице се могу сагласити да се спор ради решавања достави арбитражном суду или арбитражу.

(б) Ако се не постигне сагласност око решавања путем арбитраже у року од месец дана након што је једна држава обавестила другу државу о својој намери да уложи жалбу пред таквим арбитражним органом, односно ако у року од додатна три месеца након што су се сагласиле да упуте спор на решавање арбитражном органу не постигну договор по питању састава арбитражног суда или по питању личности арбитра, било која од држава уговорница може спор упутити Савету Међународне организације цивилног ваздухопловства на одлучивање. Ниједан члан савета неће гласати у вези с било каквим спором у коме је сам савет страна. Уколико поменути савет потврди да нема намеру да покрене спор, било која од дотичних држава уговорница може поменути спор изнети пред Међународни суд правде.

(3) Државе уговорнице се обавезују да ће се придржавати сваке одлуке донете у складу са ставом (2) овог члана.

(4) Ако, и све дотле док се било која од држава уговорница не придржава одлуке у складу са ставом (2) овог члана, друга држава уговорница може ограничити, задржати или опозвати било које право које јој припада по основу овог споразума.

Члан 5.

(1) Овај споразум је отворен за потписивање од стране држава чланица Европске конференције цивилног ваздухопловства.

(2) Овај споразум је предмет ратификације од стране држава потписница.

(3) Ратификациони инструменти се депонују код Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Члан 6.

(1) Када најмање две државе потписнице депонују своје ратификационе инструменте овог споразума, он ступа на снагу за те стране три месеца након датума депоновања другог ратификационог инструмента. Он ступа на снагу, за сваку државу која депонује ратификациони инструмент након тог датума, три месеца након депоновања таквог ратификационог инструмента.

(2) Чим овај споразум ступи на снагу, генерални секретар Међународног цивилног ваздухопловства регистроваће га при Уједињеним нацијама.

Члан 7.

(1) Овај споразум остаје отворен за потписивање шест месеци након његовог ступања на снагу. Након тога, он постаје отворен за приступање свим државама које га нису потписале, а чланице су Европске конференције цивилног ваздухопловства.

(2) Приступање било које државе овом споразуму врши се депоновањем инструмента о приступању Међународној организацији цивилног ваздухопловства и ступа на снагу три месеца након датума депоновања.

Члан 8.

(1) Свака држава уговорница може отказати споразум путем обавештења о отказу које упућује председнику Европске конференције цивилног ваздухопловства и Међународној организацији цивилног ваздухопловства.

(2) Отказивање ступа на снагу шест месеци након датума када је Међународна организација цивилног ваздухопловства примила обавештење о отказивању.

Члан 9.

(1) Генерални секретар Међународне организације цивилног ваздухопловства шаље обавештење председнику и свим државама чланицама Европске конференције цивилног ваздухопловства:

(а) о депоновању сваког инструмента о ратификацији односно приступању и датуму истог, у року од тридесет дана од датума депоновања и

(б) о пријему отказа и датуму истог у року од тридесет дана од дана пријема.

(2) Генерални секретар Међународне организације цивилног ваздухопловства шаље обавештење председнику и државама чланицама Европске конференције цивилног ваздухопловства о датуму када споразум ступа на снагу у складу са чланом 6. став (1).

Члан 10.

(1) Најмање двадесет пет процената (25%) од држава уговорница има право да, на захтев који се доставља Међународној организацији цивилног ваздухопловства, не раније од дванаест (12) месеци од ступања на снагу овог споразума, затражи састанак са државама уговорницама у циљу разматрања свих измена и допуна које су предложене да се унесу у споразум. Овај састанак сазива Међународна организација цивилног ваздухопловства у договору са председником Европске конференције цивилног ваздухопловства, уз претходно слање обавештења државама чланицама у року који није краћи од три месеца.

(2) Свака предложена измена и допуна споразума мора бити одобрена на горе поменутом састанку већином гласова свих држава уговорница, а за постизање кворума неопходне су две трећине гласова држава уговорница.

(3) Измена и допуна ступа на снагу у односу на државе које су потврдиле ту измену и допуну када је ту измену и допуну потврдио одређени број држава уговорница прецизиран на горепоменутом састанку и у временском периоду који је прецизиран на горе поменутом састанку.

Члан 11.

Овај споразум се примењује на све метрополитске територије држава уговорница, изузев острва у Атлантском океану и острва полунезависног статуса у погледу којих свака држава уговорница, у тренутку депоновања инструмента о ратификацији, односно приступању, може изјавити да се прихватање овог споразума не односи.

У потврду чега су доле потписани, за то прописно овлашћени, потписали овај споразум у име својих влада.

Сачињено у Паризу, тридесетог дана месеца априла године хиљаду деветсто педесет и шесте, у два примерка на три текста, на енглеском, француском и шпанском језику, од којих је сваки подједнако аутентичан. Овај споразум се депонује код Међународне организације цивилног ваздухопловства која оверене примерке овог споразума доставља свим својим државама чланицама.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

Уставни основ за потврђивање међународног уговора садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, по којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

Мултилатерални споразум о комерцијалним правима у ванредном авио-превозу у Европи сачињен је у Паризу 30. априла 1956. године, у оригиналу на енглеском, француском и шпанском језику (у даљем тексту: споразум).

Том приликом су споразум потписале следеће државе: Белгија, Француска, Луксембург и Швајцарска. У складу са одредбама члана 6. тачка 1, споразум је ступио на снагу 21. августа 1957. године.

У овом тренутку, 21 држава је страна уговорнице споразума, а последња му је приступила Република Македонија, 23. новембра 2002. године (уз напомену да је Република Македонија једина и отказала важење споразума, и то 2010. године).

Споразум се односи на цивилне ваздухоплове регистроване у држави чланици Европске конференције цивилног ваздухопловства (ЕСАС)¹ које у нередовном јавном авио-превозу користи држављанин државе стране уговорнице који је прописно овлашћен за обављање такве делатности.

Овим споразумом се авио-превозицима који обављају авио-такси превоз, хитан медицински превоз, ванредни чартер превоз и превоз терета омогућава да обављају наведене врсте авио-превоза за државе стране уговорнице без посебног одобрења. Такав статус би значајно олакшао пословне позиције наших авио-превозилаца који су наилазили на оправдане, али тешке услове на тржишту Немачке, Француске и Швајцарске.

Мултилатерални споразум се односи на изразито узак сегмент ванредног јавног авио-превоза: авио-такси превоз ваздухопловима до шест седишта, хитне медицинске летове, појединачне и изузетне чартер летове (уколико авио-превозилац обавља лет на некој линији мање од једном месечно), карго летове и летове за издвојена подручја.

Преостали, много значајнији део јавног авио-превоза, а то су редовни авио-превоз и ванредни авио-превоз у циљу превоза путника са више од једног лета месечно на истој линији, задржава се у ригорозном и стриктном режиму одобравања из члана 5. става 2. Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству, тј. у оквиру националних услова и ограничења држава чланица Међународне организације цивилног ваздухопловства.

Напомиње се да је питање летова за посебна подручја за која не постоји комерцијални интерес редовних авио-превозилаца уређен чланом 90. Закона о ваздушном саобраћају кроз поступак утврђивања потребе превоза на линији у јавном интересу.

Управо на питању превоза на линији у јавном интересу отвара се питања односа овог споразума са Мултилатералним споразумом о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја (ЕСАА споразум) који је Република Србија ратификовала 13. маја 2009. године.

¹ Европска конференција цивилног ваздухопловства (ЕСАС) представља централну међународну организацију у области цивилног ваздухопловства у Европи, са чланством од 44 државе Европе (Руска Федерација није члан)

У уском сегменту на који се односи, овај споразум даје права која надмашују права која су ЕСАА споразумом дата авио-превозиоцима из Републике Србије, али и авио-превозиоцима Заједнице у првој и другој транзиционој фази ЕСАА споразума.

Усклађивањем Републике Србије са *acquis communautaire* из Анекса 1 уз ЕСАА споразум поступно ће се либерализовати приступ ваздухопловном тржишту Републике Србије с једне стране и ваздухопловном тржишту држава страна уговорница, партнера и придружених страна ЕСАА споразума, с друге стране.

Постепеном либерализацијом свеукупног јавног авио-превоза у Заједничком европском ваздухопловном подручју ће се у догледно време у највећој мери достићи режим саобраћајних права које омогућава споразум у много ужем сегменту јавног авио-превоза.

Међутим, чињеница да су потписници овог споразума и државе које нису стране уговорнице ЕСАА споразума (Швајцарска, Турска, Молдавија), као и чињеница да у делу који уређује предвиђа потпуно ослобађање од било каквих ограничења или услова у погледу подношења захтева за одобрење, потврђује потребу за приступањем Републике Србије овом споразуму.

III. ДА ЛИ СЕ ИЗВРШЕЊЕМ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА СТВАРАЈУ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Извршењем овог међународног уговора, не стварају се финансијске обавезе за Републику Србију.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

За извршавање Мултилатералног споразума о комерцијалним правима у ванредном ваздушном авио-превозу у Европи није потребно издвајање средстава из буџета Републике Србије.